

یک بازمینی در خصوص آمونوئید های اسکیتین پسین تا آنیزین میانی
از سازند علم در ناحیه نخلک، ایران مرکزی

سید حمید وزیری

گروه زمین شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

// :

// :

چکیده

مقدمه: سازند توریدایتی و سیلیسی آواری علم با ۱۲۹۸ متر ضخامت از تناوب های آشکار کربناته کم عمق در قاعده و تقریباً در قسمت میانی توالی، و در قسمت های بالایی از رخساره های توریدایتی ضخیم حاوی قطعات آتشفشانی ته نشست یافته در مجاورت یک کمان حاشیه فعال در محیط های فلات قاره و شیب قاره تشکیل شده است.

هدف: مطالعه و بازنگری آمونوئیدهای جمع آوری شده از سازند علم و ارتباطات دیرینه زیست جغرافیایی آنها با سایر مناطق.

روش بررسی: در مطالعه حاضر آمونوئیدهای زیادی از قسمت های مختلف سازند علم جمع آوری و مطالعه شد و پراکندگی و ارتباطات دیرینه زیست جغرافیایی آنها مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: آمونوئیدهای جمع آوری شده از قسمت های مختلف سازند علم سن اسکیتین پسین تا آنیزین میانی را برای این سازند نشان می دهد. آمونوئیدهای شناسایی شده به ۳۵ جنس و ۳۱ گونه تعلق داشته و شامل

Epacrochordiceras sp., *Procladiscites* sp., *Pseudosageceras* sp., *Sturia* sp., *Acrochordiceras* aff. *hyatti* Meek, *Propthyhitoides decipiens*, *Paragoceras mediterraneum*, *Kazakhstanites dolnapensis*, *Isculitoides seyedemamii*, *Dagnoceras nopscanum*, *Columbites ventroangusts*, *Subcolumbites perrinismithi*, *Prenkites* cf. *malsorensis*, *Stacheites undatus*, *Alanites triadicus*, *Tirolites cassianus*, *Metadognoceras amiidi*, *Eophyllites davoudzadehi*, *Leiophyllites stoecklini*, *Leiophyllites* aff. *pitamaha*, *Hollandites tozeri*, *Norites gondola*, *Nicomedites* cf.

toulai, *Hungarites* cf. *proponticus*, *Stenopapnoceras transiens*, *Ussurites arthaberi*,

Semibeyrichites ruttneri, *Aghdarbandites ismidicus*, *Paraceratites* aff. *binodosus*, *Parapinacoceras* cf. *damesi*, *Ptychites* aff. *pauli*, *Gymnites religiouscus*, *Gymnites palmai*, *Gymnites asseretoi* و *Monophyllites kieperti* است.

نتیجه گیری: آمونوئیدهای ذکر شده به یک استان زیستی واحد در حاشیه جنوبی قاره توران تعلق داشته و دارای فون های مشترکی با سازند نظر کرده در ناحیه آق دربند در شمال شرق ایران می باشد. موقعیت زون آمونوئیدی^۱ با سن آنیزین میانی^۲ در سازند نظر کرده (افق فسیلی ۱) در بخش بالایی سازند علم واقع است. ارتباطات دیرینه زیست جغرافیایی آمونوئیدهای تریاس ناحیه نخلک با دیگر نواحی، وجود آمونوئید های اسکیتین پسین تا آنیزین میانی از سازند علم در ناحیه نخلک، ایران مرکزی یک استان زیستی مشخص در حاشیه جنوبی قاره لورازیا، از شرقی ترین تا غربی ترین بخش آن را نشان می دهد. همچنین این پراکندگی جدایش اقلیم های زیستی سرزمین های قاره لورازیا (در شمال) و قاره گندوانا (در جنوب) را در شمال ایران به خوبی مشخص می کند.

واژه های کلیدی: تریاس، آمونوئیدا، سازند علم، نخلک، ایران مرکزی.

¹-ismidiscus

²-Bithynian